

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Профільний інструмент – баян-акордеон, цимбали, бандура, гітара

Освітня програма **Музичне мистецтво**

Спеціальність **014. Середня освіта («Музичне мистецтво»)**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №17 від 14 квітня 2020 року

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Профільний інструмент (акордеон, бандура, баян, гітара, цимбали)
Викладач (-і)	1) Бандура – Дутчак В.Г., Дуда Л.І.; 2) Гітара – Гребенюк Ю.В., Жовнір С.С.; 3) Баян, акордеон – Князев В.Ф., Парумба Б.В., Чоловський П.М., Пасічняк Л.М., Булда М.В., Черепанин М.В. 4) Цимбали – Гулянич Ю.М.
Контактний телефон викладача	0661933266 – Дутчак В.Г.; 0506894850 – Дуда Л.І.; 0667845548 – Гребенюк Ю.В.; 0506459549 – Жовнір С.С.; 0509804342 – Князев В.Ф.; 0974753045 – Парумба Б.В.; 0954162641 – Чоловський П.М.; 0997452990 – Пасічняк Л.М.; 0950212654 – Булда М.В.; 0956404015 – Черепанин М.В.; 0950609484 – Гулянич Ю.М.
E-mail викладача	violetta.dutchak@ukr.net – Дутчак В.Г.; larysa.duda@pnu.edu.ua – Дуда Л.І.; szhovnir@gmail.com – Жовнір С.С.; kniazevvlad75@gmail.com – Князев В.Ф.; bparumba@gmail.com – Парумба Б.В.; petro.cholovskyi@pnu.edu.ua – Чоловський П.М.; lpasichnyak@ukr.net – Пасічняк Л.М.; duetconcertino@ukr.net – Черепанин М.В.; gulyanych.yura@ukr.net – Гулянич Ю.М.
Формат дисципліни	індивідуальні заняття
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–

2. Анотація до курсу

Завданням навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють музично-виконавською майстерністю, ля викладацької діяльності, роботи концертмейстера та камерного виконавства. Даний курс готує бакалаврів до самостійної професійної роботи у якості викладача спеціального класу та артистів оркестру, дає навички концертно-виконавської, педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва; вчить створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, що аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням оригінальними технічними прийомами інструменту; здатністю оперативно застосовувати знання, вміння та навички у викладацькій роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків учнів.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу є підготовка кваліфікованих музикантів із глибокими фаховими знаннями для самостійної діяльності в якості педагогів мистецьких закладів, концертмейстерів, артистів ансамблевих та оркестрових колективів.

Завдання курсу є розуміння студентами суспільного значення та художньої цінності музичного мистецтва, його місця і ролі в загальному культурному процесі, підготовка музикантів з широким світоглядом, активних пропагандистів кращих зразків класичного та сучасного музичного мистецтва.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

✓ **Знати:**

► стильові особливості виконання творів композиторів різних епох, національних

шкіл і художніх течій;

- ▶ засоби художнього втілення композиторського задуму;
 - ▶ методику поетапного вивчення твору;
 - ▶ роль та місце інструктивного матеріалу у процесі формування музиканта-педагога;
 - ▶ особливості роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою;
 - ▶ загальномузичні та специфічні засоби фразування.
- ✓ **Вміти:**
- ▶ виконувати музичні твори різних епох та стилів, українських та зарубіжних композиторів;
 - ▶ застосовувати на практиці різноманітні штрихи та прийоми скрипкової гри;
 - ▶ реалізувати навички камерно-ансамблевої та оркестрової гри;
 - ▶ творчо підбирати інструктивний матеріал для подолання технічних труднощів у художніх творах;
 - ▶ читати з листа;
 - ▶ вміти застосовувати набуті творчо-виконавські навички у педагогічній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни «Профільний інструмент» сприяє формуванню у студента таких фахових компетентностей:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, використовувати різні форми комунікативних процесів, вільно оперувати професійною термінологією, володіння навичками редагування й перекладу текстів, пов'язаних із фахом. Здатність використовувати професійну літературу, фахові термінологічні словники та допоміжні джерела у процесі; здатність оперувати фаховою термінологією в професійному середовищі.
- Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.
- Використання виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва. Здатність формувати та удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, виробляти за допомогою самоконтролю навички свідомого володіння голосом; застосовувати весь комплекс засобів виразності, артистичну, сценічну майстерність у професійній діяльності співака.
- Знання сучасних теоретичних основ музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.
- Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

Фахові компетентності

- Здатність використовувати знання теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій освіти як фундаменту для характеристики й аналізу мистецьких явищ і процесів та здатність використовувати мистецько- педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей.
- Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі.
- Здатність виконувати конкретні наукові і практичні завдання, які ілюструють набуті

дослідницькі навички з аналізу мистецьких проблем, включаючи збір, аналіз, інтерпретацію та застосування різних даних.

-Здатність до розробки викладацьких, навчальних та оцінювальних мистецько-педагогічних стратегій і розуміння їх практичної значущості.

- Здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

- Здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти.

Результати навчання

- Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

- Володіння принципами організації керівництвом хором, ансамблем, методикою викладання музичних дисциплін; засвоювати пісенний матеріал шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності; здійснювати змістовний аналіз музичного твору, емоційно й цікаво розповідати учням про музику і музикантів, події музичного життя.

- Вміння вільно читати з аркуша, транспонувати і підбирати по слуху музичні твори, аранжувати та ілюструвати найрізноманітніші музичні твори для певних виконавських складів.

- Розуміння системної методології проведення науково-педагогічних досліджень; володіння основами методології музично-педагогічних досліджень, уміння формулювати наукову проблему в галузі музично-педагогічної освіти; будувати та вдосконалювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

- Вміння застосовувати наукові методи побудови та аналізу навчально-виховного процесу у галузі музичного мистецтва, використовувати знання різних музично-педагогічних теорій професійного розвитку педагога-музиканта.

-Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

- Володіння теоретичними засадами хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, знання виразових можливостей хорової музики та закономірностей хорового виконавства в цілому, практикою співу в хоровому колективі та методичними принципами формування практичних навичок роботи з хором.

- Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практики; застосування професійно-профільованих знань у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

- Володіння методичними засади підготовки до керування хором; навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім репертуаром з диригування; найрізноманітнішим хоровим ансамблевим та інструментальним репертуаром різних епох, жанрів і стилів; засвоєння пісенного матеріалу шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності.

- Здатність застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема – доступності, послідовності навчання; новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій і новаторства.

- Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування

музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 6 кредитів

Вид заняття	Загальна кількість годин - 180
індивідуальні заняття	30
самостійна робота	150

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I - III	014.13. Середня освіта (“Музичне мистецтво”)	I – II роки навчання	Нормативний

Тематика курсу

Річний план-мінімум (для інструментів акордеон, баян, гітара, цимбали)

I курс

1. Два твори поліфонічного характеру (*прелюдія і fuga, пасакалія, чакона*).
2. Два твори великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*).
3. Чотири різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*).

II курс

1. Твір поліфонічного характеру (*прелюдія і fuga, пасакалія, чакона*).
2. Твір великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*).
3. Дві різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*).

Річний план-мінімум (для інструменту бандура)

I курс

1. Два твори поліфонічного характеру (*прелюдія і fuga, пасакалія, чакона*).
2. Два твори великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*).
3. Дві різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*).
4. Два вокально-інструментальні твори (*дума, арія, романс, обробка української народної пісні*).

II курс

1. Один твір поліфонічного характеру (*прелюдія і fuga, пасакалія, чакона*).
2. Твір великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*).
3. Одна п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*).
4. Вокально-інструментальний твір (*дума, арія, романс, обробка української народної пісні*).

Шкала оцінювання успішності

університетська		національна	шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69			D
50-59	2	незадовільно	E
26-49			FX
1-25			F

7. Політика курсу

Заняття із Профільного музичного інструменту будуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Підбираючи репертуар, педагог повинний постійно враховувати індивідуальні особливості кожного студента, ступінь його обдарованості, музичного розвитку і спеціальної підготовки. Варто враховувати необхідність виконання музичного твору на досить високому художньому рівні, з належним ступенем технічної досконалості, без «знижок» на незрілість виконавця чи на особливі труднощі твору. Відповідно до цього в індивідуальних планах студентів повинна бути відображена визначена логічна послідовність і поступовість у виборі репертуару.

У репертуар спеціальних класів включається українська та зарубіжна музика різних стилів та жанрів, а також – найдосконаліші в художньому відношенні зразки сучасної музичної літератури.

Однією з найважливіших ланок навчального процесу є робота над етюдами, гаммами й іншим навчально-допоміжним матеріалом. При виборі етюдів та інших інструктивних творів варто керуватися поєднанням художньої значимості з доцільністю їх вивчення для розвитку тих чи інших виконавських навичок. Вивчення етюдів може набувати різних форм в залежності від змісту і характеру поставлених навчальних задач: доведення виконання етюду до певного ступеня довершеності, використання його в плані ознайомлення чи читання нот з листа.

З метою більш тісного контакту зі студентами спеціального класу, а також для формування класу в колектив варто організовувати класні заняття так, щоб на них була присутня максимальна кількість студентів.

8. Рекомендована література

Бандура

1. Баштан С. Кафедра народних інструментів НМАУ як осередок кобзарського академізму // Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва. К., 1998. С. 21–23.
2. Баштан С. Методика роботи з ансамблем бандуристів. К. : Музична Україна, 1982. 35 с.
3. Баштан С. Школа гри на бандурі. К. : Музична Україна, 1984. 112 с.
4. Баштан С. Школа гри на бандурі. К. : Музична Україна, 1989. 134 с.
5. Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності. Автореферат дис... канд. мистецтв. К., 2005. 16 с.
6. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. Івано-Франківськ : Обласна друкарня, 1997. 150 с.
7. Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. Тернопіль : Збруч, 2006. 223 с.
8. Вечер Д. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03. К., 2007. 20 с.
9. Вибрані етюди. Зошит 1 : [переклад для бандури та упорядк. Л.Мандзюк]. Харків: ГЛАС, 1999. 24 с.

10. Вибрані етюди. Зошит 2 : [переклад для бандури та упорядк. Л.Мандзюк]. Харків: ГЛАС, 1999. 24 с.
11. Выготский Л. Психология искусства. М. : Педагогика, 1968. 344 с.
12. Геллер С. Етюди : [переклад для бандури О.Верещинського]. Дрогобич : Відродження, 2001. 44с.
13. Герасименко О. Етюди для бандури на різні види техніки. Київ, 2004. 84с.
14. Герасименко О. Концертні варіації для бандури соло «Купало». Львів : ТеРус, 2004. 8 с.
15. Герасименко О. Ліричні п'єси для бандури. Збірник №2. Львів, 1997. 38с.
16. Герасименко О. Юним бандуристам. Львів, 2001. 32с.
17. Горюхина Н.А. Очерки по вопросам национального стиля и формы. К.: Музыкальная литература, 1985. 111 с.
18. Гуренко Е.Г. Исполнительское искусство: методические проблемы: Учебное пособие.- Новосибирск.- НГК, 1985. 88 с.
19. Давидов М. Українське струнно-щипкове академічне мистецтво: функціонування, проблеми збереження та розвитку // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини: Зб. мта. наук.- прак. конф.- Дрогобич: Коло, 2005. С. 62-73.
20. Дедусенко Ж. Виконавська школа як рід культурної традиції. Автореферат дис... канд. мистецтв. К, 2002. 20 с.
21. Дмитрук І. І. Бандурні переклади в контексті академічного виконавства // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини: Збірник матеріалів науково-практичної конференції / Редактори-упорядники А.Душний, С.Карась, Б.Пиц. - Дрогобич: Коло, 2005.С. 73-78.
22. Дремлюга М. Дві сонати для бандури. Київ : Музична Україна. 1979. 44 с.
23. Дремлюга М. Концерт для бандури з оркестром. Київ : Музична Україна. Рукопис.
24. Дремлюга М. Концертні п'єси для бандури. Київ : Музична Україна. 1974. 48 с.
25. Дремлюга М. Твори для бандури. Київ : Музична Україна. 1985. 48 с.
26. Дубас О.І. Становлення і розвиток професійної бандурної освіти в Україні (XVII – перша половина XX ст.) // Автореф. дис. ... кандидата мистецтвознавства. К., 2002. 18 с.
27. Дутчак В. "Кобзарський підручник" З.Штокалка. Теоретичні і практичні узагальнення. // Бандура. №71–72. 2000. С.21–23.
28. Дутчак В. Аранжування для бандури. [Навчально-методичний посібник для студентів]. Івано-Франківськ, 2001. 90 с.
29. Дутчак В. Бандурне мистецтво діаспори. Проблеми виконавства // Мистецтвознавчі записки. К., 2004.Вип..5. С.22-29.
30. Дутчак В. Гнат Хоткевич і бандурне мистецтво України. // Українознавство : документи, матеріали, раритети. – Івано-Етюди для бандури на різні види техніки (1-5 кл. ДМШ) : [упорядн. В.Петренко; заг. ред. С.Баштана]. К. : Музична Україна, 1982. 94 с.
31. Дутчак В. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва у 1970-1990 р.р. Творчість і виконавство. Дисертація канд. мистецтв. К., 1996. 240 с.
32. Смець В. Кобза та кобзарі. Берлін, 1923. 111 с.
33. Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства на Україні. Львів : Край, 2000. 195 с.
34. Кабачок В. Школа гри на бандурі. К. : Музична Україна, 1958. 246 с.
35. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти). Дрогобич: Вид. Фірма „Відродження”, 2000. 100с.
36. Кирдан Б. Народні співці-музиканти на Україні. К.: Музична Україна, 1980. 181 с.
37. Кияновська Л. Лицар бандури / До 80-ти річчя Василя Герасименка. Львів: ТеРус, 2007. 60 с.
38. Колесса Ф.М. Мелодії українських народних дум. К.: Наукова думка, 1969. 587 с.
39. Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура. Вінніпег, 1963. 168 с.

40. Котляревська О.І. Варіативний потенціал музичного твору: культурологічний аспект інтерпретування: Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00. 03/ НМАУ ім. П.І. Чайковського. К., 1997. 19 с.
41. Лавров Ф. Кобзарі: Нариси з історії кобзарства України. К.: Мистецтво, 1980. 254 с.
42. Левицький Р. Еволюція бандури // Бандура, 1984. №7–8.
43. Лисенко М. Народні інструменти на Україні. К.: Мистецтво, 1955.
44. Лисенко М. Про народну пісню і про народність в музиці. К.: Мистецтво, 1955. 66 с.
45. Лисенко М.В. Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень у виконанні кобзаря Вересая. К.: Музична Україна, 1978. 96с.
46. Лобанова М. Музыкальный стиль и жанр: История и современность. М., 1990.
47. Мандзюк Л. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.. мистецтвозн. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Х., 2007. 18 с.
48. Мандзюк Л. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти //Автореферат дис... канд. мистецтв. Харків. 2007. 18с.
49. Мандзюк Л. Вплив емоційного фактора на та психофізіологічну сутність виконавського апарата бандуриста. // Професійна та моральна культура в професійній системі, збірник наукових праць. Луганськ-Харків, 2004. С.194–203.
50. Мандзюк Л. Про виконавські проблеми лівої руки бандуриста в контексті художньо-виразної гри // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип.6. Харків, 2001. С.175–183.
51. Мандзюк Л. Самостійна робота бандуриста над гамами // Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ-Харків : Глас, 2004. 23 с.
52. Михайлов М. Стиль в музыке. Исследование. Л.: Музыка, 1981. 264 с.
53. Мокрогуз І. Аплікатура бандуриста ХХст., як основа формування виконавської техніки // Тези регіональної науково-практичної конференції. Івано-Франківськ, 2007. С.57–59.
54. Мокрогуз І. Аплікатурні принципи Львівської бандурної школи (на матеріалі творчості Оксани Герасименко) // Вісник Прикарпатського університету. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2008. В.ХІІ–ХІІІ. С.250–253.
55. Мокрогуз І. Особливості аплікатури в композиціях Миколи Дремлюги для бандури // Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: Збірник наукових праць. Харків-Луганськ : СтильІздат, 2008. С.339–344.
56. Мокрогуз І. Фізіологія особливостей руки як чинник формування моторики бандуриста // Вісник Прикарпатського університету. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2010. В.ХІІІ–ХІV. С.327–332.
57. Мокрогуз І. Художній і технічний компоненти виконавства: історичний аспект // Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції “Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики”. Дрогобич : Молодь і ринок, 2009. В.№5(52) С.48–52.
58. Морозевич Н. Бандурне мистецтво як культурне надбання сьогодення. – Автореферат дис.... канд. мист. Одеса. 2003. 20 с.
59. Москаленко В.Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа). К., 1994. 156 с.
60. Овчарова С. До проблеми перекладення органних хоральних прелюдій Й.С. Баха в контексті динаміки подальшого розвитку сучасного бандурно-академічного репертуару // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції /Редактори-упорядники А.Душний, С.Карась, Б. Пиц.. Дрогобич: Посвіт, 2007. С. 121-127.
61. Олексієнко О. Творчість Миколи Дремлюги і процес становлення бандурного репертуару // Автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства. К., 2003. 16 с.

62. Олексієнко О. Твори М.Дремлюги у формуванні школи академічного бандурного виконавства // Наук. вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. Вип.8. Музичне виконавство. Київ. 2000. С.146–154.
63. Опришко М. Школа гри на бандурі. К.: Музична Україна, 1967. 150 с.
64. Панасюк І. Переплетись роки й бандури струни. К., 2002. 130 с.
65. Петрик- Дмитрук І.І. Переклади у сучасній бандурній практиці // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Мистецтвознавство. Івано-Франківськ: Плай, 2005. Вип. VIII. С. 122-132.
66. Пшеничний Д. Етюди для бандури. К. : Образотворче мистецтво і муз. літ., 1958. 110 с.
67. Самчук У. Живі струни. Бандури і бандуристи. Детройт, 1976. 466 с.
68. Скляр І. Київсько-харківська бандура. К.: Музична Україна, 1971.
69. Супрун Н. Гнат Хоткевич – музикант. Рівне: Ліста, 1997. 280с.
70. Таловиря В. Етюди для бандури // Заг. ред. А.Омельченко. К. : Музична Україна, 1967. 44с.
71. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків. Суми: Собор, 2002. 184с.
72. Хоткевич Г. Бандура і її можливості / Г. Хоткевич, передмова В.Мішалова. Харків: Глас-Майдан, 2007. 92 с. (Серія „Музична спадщина Гната Хоткевича”).
73. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків: ДВУ, 1930. 245 с.
74. Черні К. Етюди в перекладі для бандури. У 2-х зб. // Упор. О.Созанський; пер. і заг. ред.. В Герасименко. Львів, 1998.
75. Штокалко З. Кобза / Зіновій Штокалко // Збірка п'єс для бандури. Київ - Торонто - Едмонтон, 1997. 359 с.
76. Штокалко З. Кобзарський підручник [Підготовка до друку Андрія Горняткевича]. Едмонтон–Київ : Вид-во Канадського інституту українських студій, 1992. 347 с.
77. Яницький Т. Авторський тип перекладу на прикладі варіацій на тему української народної пісні „Йшли корови із діброви” С. Баштана // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини: Збірник матеріалів науково-практичної конференції / Редактори-упорядники А.Душний, С.Карась, Б.Пиц. Дрогобич: Коло, 2005. С. 216-223.
78. Ященко Л. Державна заслужена капела бандуристів Української УРСР. К.: Музична Україна, 1970. С. 5-15.

Баян, акордеон

1. Алексєєв І. Викладання гри на баяні. Основи методики. К., Образотворче мистецтво, 1957.
2. Алексєєв А. Методика обучения игре на фортепиано. М.: Музыка, 1982.
3. Алексєєв А. Работа над музыкальными произведениями с учениками школы и училища. М.: Музыка, 1957.
4. Баян вчера, сегодня, завтра // Сов. музыка. 1990. № 2. С.63, 66.
5. Говорушко П. Основы игры на баяне. Л., : Музгиз, 1953.
6. Давидов М. А. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва НМАУ. К., 1998.
7. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні: Збірник статей. К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 1998. 207 с.
8. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності
9. баяніста: Навчальний посібник для вищ. муз. навч. закладів. К.: Муз. Україна, 1997. 240 с.
10. Іванов Є. Акордеонно-баянне мистецтво України // Музичне виконавство. Науковий вісник. Книга 4. Випуск 5. К., 2000. С. 25-36.
11. Іванов Є. О. Академічне баянно-акордеонне мистецтво на Україні (історичний аспект): Музичне мистецтво: Автореферат дисертації на зд. наук. ст. канд. мистецтвознавста. К., 1995.

12. Іванов Є. О. Кафедра народних інструментів НМАУ як осередок професійно-академічного акордеонно-баянного мистецтва // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20—27 березня, 1998. С. 41—44.
13. Кращі баяністи України // Музика. — 1979. № 5. С. 28.
14. Кужелєв Д. О. Актуальні проблеми виконавства баяністів (80—90-і рр.) // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20-27 березня, 1998. С. 58—59.
15. Кужелєв Д. О. Баянне виконавство в музичній культурі 70—90-х років // Музичне виконавство. Науковий вісник. Книга 4. - Випуск 5. К., 2000. С. 48-57.
16. Кужелєв Д. О. Перспективи зростання // Музика. 1984. № 4. С. 19—20.
17. Кужелєв Д. О. Сучасне баянне мистецтво: Феномен В. Зубицького // Музичне виконавство. Науковий вісник. Книга 4. — Випуск 1. К., 1999. С. 103-112.
18. Мирек А. Из истории акордеона и баяна. М. :Музыка, 1967.
19. Мирек А.Справочник по гармониках. М. :Музыка, 1967.
20. Максимов Е. Ансамбли и оркестры баянистов. М: Музыка, 1966.
21. Оберюхтін Д. Вісім маленьких органних прелюдій і фуг. К: Муз. Україна, 1975.
22. Паньков В. Гама, тризвуки, арпеджіо для виборного баяна. К: Муз. Україна, 1982.
23. Полетаєв А. П'ятипальцева аплікатура на баяне. М. :Музгиз, 1962.
24. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. К:Муз. Україна, 1980.
25. Ризоль М. Принципы притминения п'ямпальцевой аплікатуры на баяне. М. :Сов. композитор, 1977.
26. Сурков А. Пособие для начального обучения игре на готово-выборном баяне. М. : Сов. композитор, 1973.
27. Черноіваненко А. Образно-драматургічна роль фактури в музиці для баяна II-ї половини ХХ століття // Музичне виконавство. Науковий вісник. - Книга 4. - Випуск 2. - К., 1999. С. 146—156.

Гітара

1. Агафшин, П. Школа игры на шестиструнной гитаре. Москва : Музыка, 1994.
2. Альбом для юношества / сост. Н. Иванова-Крамская.: Музыка, 1987. [вып. 1]
3. Асафьев, Б. Концерт для гитары с оркестром / сост. Н. Михайленко. Москва, 1987.
4. Барриос, А. Произведения для шестиструнной гитары. Москва : Музыка, 1989.
5. Бах, И. С. Четыре сюиты / сост. Я. Ковалевской, Е. Рябоконт. Ленинград, 1974.
6. Бах, И. С. Музыка для лютни / сост. А. Штингля. Лейпциг, 1951.
7. Библиотека гитариста № 209. Москва, 1965.
8. Брауэр, Л. Произведения. Москва, 1986.
9. Вайс, С. Л. Произведения для лютни. США : Орфей, 1998.
10. Вебер, К. М. Дивертисмент / сост. А. Иванова-Крамского. Москва, 1968.
11. Вівальді, А. Концерт ре мажор. Будапешт, 1982.
12. Вівальді, А. Концерт до мажор. Будапешт, 1980.
13. Вівальді, А. Концерт. Будапешт, 1983.
14. Вила-Лобос, Э. Двенадцать этюдов для гитары. Ленинград, 1963.
15. Вила-Лобос, Э. Прелюдии для гитары Ленинград, 1962.
16. Вила-Лобос, Э. Произведения для шестиструнной гитары. Этюды, прелюдии, концерт Москва, 1984.
17. Вирчи, П. Сальтареллы, канцоны и фантазии. – Будапешт, 1970.
18. Гітара в концертном залі / сост. В. Максименко. Москва : Советский композитор, 1984. Вып. 1.
19. Джулиани, М. Концерт № 3. Транскрипция для гитары с квартетом / сост. А. Иванова-Крамского. Москва : Музыка, 1969.
20. Джулиани, М. Тема с вариациями и полонез для гитары и фортепиано / сост. Н.

- Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
21. Диабелли, А. Две сонатины для гитары и фортепиано / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
 22. Диабелли, А. Три сонаты для гитары. Прелюдии / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
 23. Доменикони, К. Сюита «Каюнбаба». Берлин : Марго, 1990.
 24. Золотой репертуар гитариста «На пути к Баху» транскрипции для одной и двух гитар / сост. В. Кузнецова. Санкт-Петербург : Композитор, 2004.
 25. Иванов-Крамской, А. Избранные произведения для шестиструнной гитары. Москва, 1970.
 26. Иванов-Крамской, А. Избранные произведения для шестиструнной гитары / сост. Н. Иванова-Крамская. Москва : Музыка, 1983.
 27. Иванов-Крамской, А. Концерт для гитары с оркестром № 1. Москва, 1970.
 28. Иванов-Крамской, А. Пьесы, обработки, этюды. Концерт для гитары с оркестром № 2. Москва, 1972.
 29. Иванов-Крамской, А. Пьесы для шестиструнной гитары / А. Иванов-Крамской. – Москва : Музыка, 1977.
 30. Иванов-Крамской, А. Школа игры на шестиструнной гитаре. Москва : Музыка, 1987.
 31. Из репертуара Андреса Сеговии. Москва : Музыка, 1987. Вып. 5.
 32. Карулли, Ф. Две фоллии. Три соло для гитары / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва : Музыка и время, 2002.
 33. Карулли, Ф. Этюды для гитары. Польша, 1970.
 34. Карулли, Ф. Концерт ля мажор / сост. А. Иванова-Крамского. Москва : Музыка и время, 2002.
 35. Кирьянов, Н. Искусство исполнительства на классической гитаре. Москва, 1999.
 36. Классическая шестиструнная гитара / сост. Е. Ларичев. Москва : Музыка, 2000.
 37. Классическая гитара. № 5. Лейпциг, 1982.
 38. Классические этюды для гитары / сост. Ф. Сор, М. Каркасси. Будапешт, 1995.
 39. Концертные пьесы / сост. Е. Ларичев. Москва, 1979. Вып. 17.
 40. Концертные пьесы / сост. Е. Ларичев. Москва : Советский композитор, 1982.
 41. Концертные пьесы / сост. Н. Максименко. Москва, 1983.
 42. Концертные пьесы / сост. Е. Ларичев. Москва, 1985. Вып. 28.
 43. Кошкин, Н. Фарфоровая башня. Берлин : Марго, 1998.
 44. Кошкин, Н. Прелюдия и вальс. Париж : Лемуан, 1992.
 45. Кошкин, Н. Пассакалия и токката «Падение птиц». Япония : Пан, 1995.
 46. Кошкин, Н. «Дождь». Берлин : Марго, 1998.
 47. Лёгкие пьесы для шестиструнной гитары. Москва : Музыка, 1965. Вып. 13.
 48. Лом, Й. Три фантазии / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
 49. Матейка, В. Большая соната № 2 / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 1996.
 50. Музыка зарубежных композиторов / сост. В. Славский. Киев, 1971. Вып. 3.
 51. Педагогический репертуар для музыкальных училищ / сост. А. Иванов-Крамской. Москва, 1970. Вып. 5.
 52. Педагогический репертуар. Пьесы / сост. Е. Рябоконт, Я. Ковалевская. Ленинград, 1970. – Вып. 1.
 53. Педагогический репертуар. Сборник этюдов / сост. Е. Рябоконт, Я. Ковалевская. Ленинград, 1973.
 54. Педагогический репертуар гитариста для 3-4 курсов музыкальных училищ / сост. Е. Ларичев. Москва, 1980. Вып. 2.
 55. Педагогический репертуар гитариста для 1-2 курсов музыкальных училищ / сост. Е. Ларичев. Москва, 1980. Вып. 2.
 56. Понсе, М. Южный концерт для гитары и симфонического оркестра. Ленинград, 1984.

57. Произведения зарубежных композиторов / сост. Е. Ларичев. Москва, 1982.
58. Пухоль, Э. Школа игры на шестиструнной гитаре / Э. Пухоль. Москва, 1977.
59. Пьесы для шестиструнной гитары / сост. А. Иванов-Крамской. Москва, 1963. Вып. 4.
60. Репертуар гитариста / сост. Е. Ларичев. Москва, 1982. Вып. 24.
61. Родриго, Х. Произведения для шестиструнной гитары / сост. В. Максименко. Москва, 1985.
62. Руднев, С. Русская коллекция. США : Орфей, 1998.
63. Сихра, А. Русская коллекция. США : Орфей, 1992.
64. Санз, Г. Пять сюит. Москва, 1979.
65. Сборник пьес для шестиструнной гитары / сост. Е. Рябокони, И. Клеменков. Ленинград, 1962.
66. Сольный концерт гитариста. Киев, 1990. Вып. 2.
67. Сонаты советских композиторов для гитары. Москва, 1986.
68. Старинная испанская музыка. Прага, 1978.
69. Старинная и современная музыка для гитары / сост. Н. Иванова-Крамская. – Москва, 1991.
70. Таррега, Ф. Оригинальные композиции для гитары. Будапешт, 1995.
71. Тедеско, М. Фантазия для гитары и фортепиано / сост. А. Иванова-Крамского. – Москва, 1970.
72. Торроба, М. Замки Испании. Цикл пьес. Москва, 1977.
73. Хрестоматия гитариста. Этюды для шестиструнной гитары / сост. В. Агабабов. Москва : Музыка, 2006.
74. Хрестоматия гитариста для 1-2 курсов музыкальных училищ / сост. Е. Ларичев. Москва, 1974. Вып. 1.
75. Хрестоматия гитариста для 3-4 курсов музыкальных училищ / сост. Е. Ларичев. Москва, 1975. Вып. 1.
76. Щульц, Л. Этюды / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва : Музыка и время, 2002.
77. Этюды для шестиструнной гитары / сост. Д. Карпович, Е. Рябокони. Ленинград, 1967.
78. Этюды. Агуадо, Регонди, Кост / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
79. Кузнецов, И. Техника игры на шестиструнной гитаре / И. Кузнецов. Киев, 1972.
80. Украинец, В. Школа джазовой игры на гитаре. Киев, 1998.
81. Нотные издания произведений для классической гитары. Москва, Торопов, 1988-2004.

Цимбали

1. Бурдин И. Пьесе де концерт пентру цамбал. Кишинэу: Катя Молдовеняскэ, 197. 48 с.
2. Гладков Е. Школа игры на цимбалах. Минск: Беларусь, 1983. 128 с.
3. Жинович И. Школа игры на цимбалах. Минск: Беларусь, 1974. 112 с.
4. Задор Д. Концерт для цимбалів та симфонічного оркестру: Клавір. К.: Муз. Україна, 1987. 36 с.
5. Кодаї З., Харі Янош. Симфонічна сюїта: Партитура. К.: Муз.Україна, 1985. 144 с.
6. Концертні твори для цимбалів: Навч. посібник // Костенко О. (автор перекладень та методичних коментарів). Харків: ОНМЦПК, 2007. 121 с.
7. Котюк Б. Тріо-соната для цимбалів, альт та контрабаса. 1980. 33 с. (рукопис).
8. Кречун В., Сырбу В. Методэ де цамбал. Кишинэу: Литература артистикэ, 1982. 164 п.
9. Мельничук С. Концертні твори для цимбалів: Науково-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2007. 160 с.
10. Незовибатько О. Школа гри на українських цимбалах. К.: Мистецтво, 1966. 301 с.
11. Попічук Д. Концертні твори для цимбал і фортепіано. К.: Муз. Україна, 1981. 63 с.
12. Попічук Д. Цимбали. 1-3 класи. К.: Муз. Україна, 1984. 71 с.
13. Попічук Д. Цимбали. 4-5 класи. К.: Муз. Україна, 1985. 88 с.

14. Попічук Д. Цимбали. 1 вип. К.: Муз. Україна, 1987. 64 с.
15. Попічук Д. Цимбали. 2 вип. К.: Муз. Україна, 1991. 72 с.
16. Произведения харьковских композиторов для цимбал. / Ред. А.Савицкая, Е.Костенко. Харьков, 1999. 77 с. (правах рукопису).
17. Allaga G. Cimbalomiskola II. Budapest: 1889. 86 ol.
18. Allaga G. Cimbalomiskola I. Budapest: 1912. 46 ol.
19. Allaga G. Cimbalomiskola III. Budapest: 1889. 82 ol.
20. Allaga G. Cimbalomiskola IV. Budapest: 1889. 74 ol.
21. Herencsar V. Magyar Cimbalomzene I. Budapest, 1995. 30 ol.
22. Herencsar V. Magyar Cimbalomzene II. Budapest, 1998. 38 ol.
23. Kretu S. Piese pentru tambal si pian. Chisinau: Lumina, 1990. 140 s.
24. Luta V. Caiet pentru tambal (1) Ruxanda, 1997. 112 s.
25. Luta V. Caiet pentru tambal (2) Recital-Ruxanda, 1999. 103 s.
26. Tarjani Toth I., Falka J. Cimbalom iskola I. Budapest: Editio Musica, 1958. 109 ol.
27. Tarjani Toth I., Falka J. Cimbalom iskola II. Budapest: Editio Musica, 1967. 144 ol.

Науково-методична література

1. Гладков Е. Совершенствования приемов звукоизвлечения и артикуляции при игре на белорусских цимбалах. Минск: Высшейшая школа, 1976. 40 с.
2. Гулянич Ю. Коментар. // Богдан Котюк. Two «Domeniko-sonate in D & in C» for 2 cimbalom. Львів: Афіша, 2007. С. 16-41.
3. Баран Т. Світ цимбалів. Львів: Світ, 1999. 88 с.
4. Баран Т. Коментарі // Цимбаліст Тарас Баран. Львів: Кобзар, 2001. С. 74-92.
5. Баран Т. Цимбали та музичний професіоналізм: Підручник. Львів: Афіша, 2008. 224 с.
6. Визитиу И., Гросу И. Методические указания по уходу за цимбалами. Кишинев: Тимпул, 1970. 20 с.
7. Гладков Е. Совершенствования приемов звукоизвлечения и артикуляции при игре на белорусских цимбалах. Минск: Высшейшая школа, 1976. 40 с.
8. Минович И. Оркестр цимбалістов. Минск: Беларусь, 1968. 35 с.
9. Незовибатько О. Українські цимбали. К.: Муз. Україна, 1976. 56 с.
10. Носов Л. Василь Зуляк. М.: Сов. композитор, 1960. 24 с.
11. Світова асоціація цимбалістів. 6-й Світовий конгрес цимбалістів. Довідник учасників: Наук. зб. Львів: Кобзар, 2001. 72 с.
12. Herencsar V. Cimbalmos osök nyomaban. 1. kötet. Allaga Geza. Budapest, 2001. 126 ol.

Викладач _____